

Obsah

Úvod	11
1 Úvod do předmětu ošetřovatelství (Patrik Burda)	12
1.1 Charakteristika ošetřovatelství.	12
1.2 Cíle ošetřovatelství.	13
1.3 Rysy ošetřovatelství	14
1.4 Specifika ošetřovatelského povolání.	15
1.5 Charakterové vlastnosti ošetřovatele	17
1.6 Historický vývoj ošetřovatelství	18
1.6.1 Laická ošetřovatelská péče.	19
1.6.2 Charitativní ošetřovatelská péče	19
1.6.3 Profesionální (organizovaná) ošetřovatelská péče	20
1.7 Kategorizace zdravotnických pracovníků.	22
1.7.1 Postavení ošetřovatele	23
1.8 Potřeby člověka ve zdraví a nemoci	25
1.9 Ošetřovatelský proces	27
1.10 Zdravotnická etika.	30
1.10.1 Etický kodex zdravotnického pracovníka	30
1.10.2 Práva pacientů.	31
1.11 Základy multikulturního ošetřovatelství	31
1.11.1 Komunikace při poskytování péče	32
2 Zdravotnická zařízení lůžkového a ambulantního typu (Lenka Šolcová)	34
2.1 Stavební uspořádání ošetřovací jednotky	34
2.2 Součásti ošetřovací jednotky	36
2.2.1 Pokoje pro pacienty.	37
2.2.2 Ostatní místnosti	37
2.3 Zařízení a vybavení ošetřovací jednotky	40
2.3.1 Spotřební materiál a inventář	41
2.4 Provoz a organizace práce na ošetřovací jednotce	41
2.4.1 Hierarchie funkcí sester	42
2.5 Péče o prostředí, udržování čistoty a pořádku na ošetřovací jednotce.	42
2.6 Zařízení a provoz ambulance.	43
2.7 Příjmový a diagnostický úsek.	44

3	Péče o léčebné přípravky a zdravotnické prostředky (Patrik Burda)	46
3.1	Příjem a kontrola	46
3.2	Manipulace a uložení	47
3.3	Péče o pomůcky a prostředí	48
3.3.1	Dekontaminační postupy	50
3.3.2	Dezinfekce	51
3.3.3	Sterilizace	55
3.4	Nozokomiální nákazy	58
3.4.1	Charakteristika	58
3.4.2	Dělení	58
3.4.3	Rizikové faktory vzniku	62
3.4.4	Preventivní opatření	62
3.5	Bariérová ošetrovatelská péče	64
4	Obvazová technika a obvazový materiál (Patrik Burda)	65
4.1	Význam obvazové techniky	65
4.2	Zásady a účel obvazové techniky	66
4.3	Dělení obvazového materiálu	67
4.4	Základní technika obvazování	72
4.4.1	Šátkové obvazy	72
4.4.2	Obinadlové obvazy	74
4.4.3	Ostatní druhy obvazů	77
4.5	Elastická bandáž dolních končetin	78
5	Zdravotnická dokumentace (Patrik Burda)	81
5.1	Druhy zdravotnické dokumentace	81
5.2	Ošetrovatelská dokumentace	82
5.2.1	Záznamy do ošetrovatelské dokumentace	83
6	Lůžko a pacient na lůžku (Lenka Šolcová)	85
6.1	Umístění lůžka v pokoji	85
6.2	Základní vybavení lůžka	86
6.3	Typy lůžek	87
6.4	Pomůcky doplňující lůžko	88
6.4.1	Pomůcky upravující nebo měnící polohu pacienta	89
6.4.2	Pomůcky usnadňující pobyt na lůžku	89
6.4.3	Pomůcky bránící pádu pacienta z lůžka	90
6.4.4	Pomůcky zvyšující pohodlí pacienta	92
6.4.5	Pomůcky umožňující spojení se sestrou	92

6.4.6	Pomůcky snižující tlak na jednotlivé části těla	92
6.4.7	Péče o pomůcky doplňující lůžko	94
6.5	Úprava lůžka	94
6.5.1	Úprava prázdného lůžka	95
6.5.2	Úprava lůžka s pacientem	97
6.5.3	Úklid pomůcek	99
6.6	Úprava dětského lůžka	99
6.7	Změny poloh pacienta v lůžku	99
6.7.1	Posouvání pacienta v lůžku	100
6.7.2	Otáčení pacienta	100
6.7.3	Přenášení pacienta na jiné lůžko	101
6.7.4	Posazování pacienta v lůžku a mimo lůžko	102
6.7.5	Komunikace s pacientem při změně polohy	103
6.8	Některé polohy pacienta v lůžku	103
6.8.1	Polohy léčebné	103
6.8.2	Polohy vyšetřovací	106
7	Hygienická péče o děti a dospělé (Lenka Šolcová)	108
7.1	Organizace hygienické péče	109
7.2	Péče o osobní a ložní prádlo	110
7.3	Péče o dutinu ústní a chrup	111
7.3.1	Péče o zdravou dutinu ústní	112
7.3.2	Péče o zubní náhradu	112
7.3.3	Zvláštní péče o dutinu ústní	113
7.4	Ranní a večerní toaleta	114
7.4.1	Soběstačný pacient	114
7.4.2	Mytí pacienta s dopomocí v koupelně	114
7.4.3	Mytí pacienta na lůžku	116
7.4.4	Večerní hygiena	117
7.5	Celková koupel	118
7.6	Česání vlasů, stříhání nehtů a holení	118
7.7	Mytí vlasů a odvšívování	119
7.7.1	Odvšívování	120
7.8	Hygiena při vyprazdňování a ošetření znečištěného pacienta	121
7.8.1	Hygiena při vyprazdňování	121
7.8.2	Ošetření znečištěného pacienta	124
7.9	Péče o kůži, opruzeniny a proleženiny	124
7.9.1	Péče o kůži	124

7.9.2	Péče o opruzeniny	125
7.9.3	Péče o proleženiny	126
8	Prevence imobilizačního syndromu (Lenka Šolcová)	131
8.1	Imobilizační syndrom	131
8.2	Fyzická a psychická aktivizace pacienta	133
8.3	Rehabilitace	134
8.3.1	Rehabilitační ošetřovatelství	134
9	Péče o vyprazdňování pacientů (Lenka Šolcová)	140
9.1	Sledování vyprazdňování močového měchýře	141
9.1.1	Fyziologické a patologické množství moči	141
9.1.2	Hodnocení moči	142
9.1.3	Bilance tekutin	144
9.1.4	Získávání informací o vyprazdňování moči	144
9.1.5	Podkládání podložní mísy a močové lahve	145
9.1.6	Hygienické zásady při práci s močí, dekontaminace pomůcek	145
9.2	Sledování vyprazdňování tlustého střeva	145
9.2.1	Fyziologické a patologické vyprazdňování stolice	146
9.2.2	Hodnocení stolice	147
9.2.3	Získávání informací o vyprazdňování stolice	147
9.3	Inkontinence	147
9.3.1	Pomůcky pro inkontinentní	148
9.4	Cévkování	149
9.4.1	Cévky, pomůcky k cévkování	149
9.4.2	Zavedení permanentní močové cévky	150
9.4.3	Péče o pacienta s permanentní močovou cévkou	151
9.4.4	Odstranění permanentní močové cévky	152
9.5	Očistné klyzma	152
10	Výživa pacientů (Lenka Šolcová)	155
10.1	Zásady zdravé výživy	155
10.2	Zhodnocení stavu výživy	156
10.3	Alternativní směry ve výživě	157
10.4	Návyky správného stolování a kulturní specifika stravování	158
10.4.1	Návyky správného stolování	158
10.4.2	Kulturní specifika stravování	159

10.5	Dietní systém	159
10.6	Objednání stravy a její dodání na oddělení	161
10.7	Zásady při podávání jídla	161
10.8	Podávání stravy pacientům	162
10.8.1	Krmení pacientů	163
10.9	Způsoby podávání stravy	163
10.10	Sledování příjmu potravy a tekutin	164
10.11	Podávání léčebných čajů.	164
10.12	Úklid zbytků potravy	165
10.13	Strava dětí.	165
10.14	Komunikace během jídla	165
10.15	Obezita, kachexie a poruchy příjmu potravy	166
11	Sledování fyziologických funkcí (Patrik Burda)	168
11.1	Subjektivní a objektivní příznaky onemocnění.	168
11.2	Dělení fyziologických funkcí	169
11.3	Měření tělesné teploty	172
11.4	Měření hmotnosti a výšky	175
11.5	Péče o pacienta s bolestí	176
11.6	Péče o spánek a odpočinek	178
12	Vizita (Patrik Burda)	181
12.1	Význam vizity	181
12.2	Druhy vizity	182
12.3	Příprava a asistence u vizity.	184
13	Doprovod pacienta na vyšetření, ošetření	
	Příjem, překlad, propuštění pacienta	
	Adaptace pacienta na nemocniční prostředí (Lenka Šolcová)	186
13.1	Doprovod pacienta na vyšetření, ošetření.	186
13.1.1	Transport, transportní polohy	186
13.1.2	Zajištění bezpečnosti pacienta při transportu.	188
13.1.3	Příprava na vyšetření.	189
13.2	Příjem, překlad, propuštění pacienta	190
13.2.1	Příjem pacienta	190
13.2.2	Překlad pacienta.	193
13.2.3	Propuštění pacienta.	194
13.3	Adaptace pacienta na přijetí do nemocnice.	194
13.3.1	Práva pacientů.	196

14 Asistence při ošetrovatelských výkonech	198
14.1 Asistence při převazu operačních a chronických ran	198
14.1.1 Druhy ran	198
14.1.2 Asistence u převazu ran	199
14.1.3 Péče o pacienta se stomií	200
14.1.4 Péče o chirurgické nástroje	203
14.1.5 Péče o převazový vozík	203
14.2 Asistence při podávání léčivých přípravků	204
14.3 Asistence při odběru biologického materiálu	207
14.3.1 Druhy biologického materiálu	207
14.3.2 Vyšetření moči	207
14.3.3 Vyšetření stolice	208
14.3.4 Asistence při odběru ostatního biologického materiálu	209
14.3.5 Obecné zásady při odběru biologického materiálu	210
Seznam literatury	212
Rejstřík	213